

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 454-1908)

Originalt emne

Hjælpekassen

Hjælpekassen/Hjælpekassen i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 7. januar 1909](#)
- 2) [Byrådsmødet den 14. januar 1909](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 7. januar 1909 - side 15

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 454-1908)

Andragende fra Hjælpekassens Bestyrelse om Bevilling af et yderligere Tilskud paa 15000 Kr.

Formanden ansaa det for heldigst, at Andragendet henvistes til Budgetudvalget.

Jakob Jensen spurgte Budgetudvalget, om Kommunens Kassebeholdning ikke i de senere Aar var gaaet noget tilbage, for hvis det var Tilfældet, var Administrationen ikke saa god, som den burde være. Hjælpekassen burde selvfølgelig have saa frie Forhold som muligt at arbejde under, men der burde dog være et Samarbejde med Byraadet, saaledes at man kunde vide, om de Penge, der skulde bruges, var tilstede. Han skulde derfor henstille at søge et saadant Samarbejde optaget og samtidig, at Pengene til Hjælpekassen blev bevilget maanedsvist. Da Hjælpekassen imidlertid for Øjeblikket ingen Penge havde, vilde han foreslaa at bevilge 4000 Kr. for Januar.

Nørgaard anbefalede at henvise Sagen til Budgetudvalget og var enig i, at var uheldigt, at der ikke saa sjældent maatte tages op af Kassebeholdningen. Skønt der ved Budgetbehandlingen var blevet bevilget Maksimum til Hjælpekassen, altsaa det Staten kunde deltage i, var det ikke umuligt, at der kunde være Anledning til at gaa videre, men derfor vilde det ogsaa være rigtigt som fremhævet af Hr. Jakob Jensen at benytte Lejligheden til at faa en Forhandling i Gang mellem Hjælpekassens Bestyrelse og Kasseudvalget. Han vilde have foretrukket, at denne Forhandling kom i Gang, inden der blev bevilget yderligere Tilskud, men paa den anden Side skulde han gerne indrømme, at det vilde være mindre heldigt for Hjælpekassen at staa Maaneden igennem uden Penge i Kassen, saa det vilde vel nok være rigtigst straks at bevilge et Beløb, men foreløbig kunde man nok nøjes med 2000 Kr.

Filténborg var forbavset over, at de bevilgede Penge allerede var brugt, særlig da der ikke kunde siges at have været ekstraordinær Arbejdsløshed i det forløbne Aar. Han havde hørt, at Administrationen af Kassens Midler var mindre heldig, idet hver især af Bestyrelsesmedlemmerne havde en Kasse. Han kunde slutte sig til Forslaget om at nøjes med de 2000 Kr. nu og kunde anbefale at optage en Forhandling med Ligningskommissionen om at paaligne noget mere end de 5 %, der paalignedes ud over Budgettet for at imødegaa uforudsete Udgifter.

Mikael Johansen fremhævede, at Kassen havde brugt det fulde Beløb, Loven forudsatte, i Aarets 9 bedste Maaneder. Ganske vist var Institutionen ny, saa det var ikke underligt, om der maatte gives Lærepenge, men hvis Byraadet bevilgede alt, hvad Bestyrelsen forlangte, vilde denne maaske heller ikke blive tilstrækkelig kritisk. Af forskellige Grunde vilde det derfor være heldigt, at der kom en Forhandling i Gang med Kassens Bestyrelse.

Simonsen mente, at det stod Byerne frit for at bevilge saa meget, der var nødvendigt, og at det ikke var usandsynligt, at Aarhus kunde faa en Del af det refunderet, som Byraadet bevilgede ud over de 30 Øre pr. Indbygger. Det kunde godt være, at nogle uværdige var blevet hjulpet af Kassen, men paa den anden Side kunde det ogsaa godt være, at mange værdige ikke havde faaet den nødvendige Hjælp. En tuberkuløs Mand havde saaledes faaet 11 Kr. om Ugen af Fattigvæsenet, medens han var paa Sanatoriet, men efter at han midlertidigt var kommet derfra og indlagt paa Kommunehospital, der ikke blev betragtet som anerkendt Sanatorium, kunde Fattigvæsenet ikke mere hjælpe, og Hjælpekassen havde kun været i Stand til at yde 5 Kr. om Ugen. Saadanne, Forhold var uheldige, og

derfor maatte der en Forhandling i Gang, saa de, der trængte, kunde blive hjulpet godt og forsvarligt. Han kunde derfor anbefale Hr. Nørgaards Forslag om straks at bevilge 2000 Kr. og saa afvente Forslag fra Budgetudvalget om yderlig Bidrag.

Samuelson bekræftede, at Byen muligvis kunde faa en Del af det yderligere Tilskud refunderet.

Det vedtoges straks at stille 2000 Kr. til Raadighed for Hjælpekassen og iøvrigt henvise Sagen til Budgetudvalget.

Uddrag fra byrådsmødet den 14. januar 1909 - side 16

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 454-1908)

Indstilling fra Budgetudvalget om at stille 13000 Kr. til Raadighed for Hjælpekassen for den resterende Del af Regnskabsaaret.

Formanden meddelte, at Budgetudvalget havde forhandlet med det af Hjælpekassens Bestyrelse nedsatte Forretningsudvalg, der havde indrømmet, at der maaske i den første Tid af Kassens Virketid paa Grund af den ny og ukendte Virksomhed var blevet brugt for mange, Penge, men iøvrigt bestemt paastod, at der senere var blevet udvist stor Sparsommelighed, og at alle Andragender om Hjælp ud over et Beløb af 10 Kr. var blevet behandlet af den samlede Bestyrelse. Uddelingen af de mindre Beløb, under 10 Kr., spillede efter Forretningsudvalgets Sigende ikke nogen større Rolle, og Bestyrelsen vilde nødig særlig af Hensyn til Ansøgerne gaa over til at indrette et fælles Kontor. Bestyrelsen havde for Tiden en ny Forretningsorden, der skulde træde i Kraft til 1. April, under Overvejelse, hvorefter ogsaa de mindre Beløb skulde bevilges af den samlede Bestyrelse. Alt i alt fandt Budgetudvalget, at mulige Anker maatte siges at være afhjulpne, og at man ikke kunde nægte Kassens Bestyrelse de 15000 Kr., hvorom den havde andraget, saa Udvalget skulde indstille, at Restbeløbet, 13000 Kr., blev stillet til Bestyrelsens Raadighed.

Simonsen anbefalede Budgetudvalgets Indstilling. Hvis Hjælpekassen kunde klare sig til 1. April med de 13000 Kr., vilde Kommunens Bidrag for det forløbne Aar ialt beløbe sig til 36000 Kr., hvilket Beløb ikke kunde siges at være for stort i Forhold til Kassens Opgave. Der havde lydt Kritik baade over Bestyrelsens Flothed og Karrighed, men det maatte anses

for hævet over enhver Tvivl, at Kassen havde sparet Kommunen for betydelige Udgifter til Fattigvæsenet. I Mange Tilfælde havde Fattiginspektøren sendt Folk, der meldte sig til Fattigvæsenet, til Hjælpekassen, og det var sikkert, at Folk, der ikke vilde gaa til Fattigvæsenet, havde maattet sulte, hvis de ikke havde faaet Hjælp af Hjælpekassen. Ved Forhandlingen med Bestyrelsens Forretningsudvalg havde Taleren faaet det bestemte Indtryk, at Kassens Midler var blevet administreret fuldt ud forsvarligt.

Nørgaard beklagede ikke at have været tilstede ved Forhandlingen med Bestyrelsens Forretningsudvalg og maatte derfor spørge, om det var Meningen at udbetale de 13000 til Bestyrelsen i Rater, og om Byraadet fik nogen Indflydelse paa Bestyrelsens ny Forretningsorden. Han var ikke klar over, hvorledes det forholdt sig med Revisionen af Kassens Regnskab, men vilde finde det behageligt for Bestyrelsen, om alt var ordnet saaledes, at alt Kritik var udelukket.

Formanden ansaa det ikke for heldigt at udbetale Beløbet i Rater, da man maatte have den Tillid til Bestyrelsen, at den ikke uden Nødvendighed trak paa Beløbet. Da Hjælpekassen var en selvstændig Institution, kunde Byraadet næppe faa Indflydelse paa Bestyrelsens Forretningsorden. Kassens Regnskab skulde formentlig revideres sammen med det øvrige kommunale Regnskab.

Jakob Jensen troede ikke, det var Meningen ved sidste Møde at rejse nogen Kritik over Bestyrelsens Virksomhed, men forøvrigt kunde Bestyrelsen saa lidt som Byraadet undgaa Kritik, men da Bestyrelsen var valgt af to Partier, faldt i alt Fald intet af Kritikken paa et enkelt Parti. Det kunde imidlertid ikke vedblivende være saaledes, at den ene Part bevilgede, og den anden fordrede; der maatte Samarbejde mellem Byraadet og Bestyrelsen. Det var sikkert rigtigt, at adskillige sultede ihjel, men om dette kunde undgaas, selv om der blev bevilget mere til Hjælp, var vel et Spørgsmaal. Paa den anden Side havde man Eksempler paa, at Folk med Indtægter mellem 2000 og 3000 Kr. havde meldt sig til Kassen. Ganske vist forelaa der intet om, at saadanne Folk havde faaet Hjælp; men det var dog glædeligt, at Institutionen nu var ved at indtage saa faste Former, at Misbrug blev mere vanskelig. Han tvivlede ikke om, at Kassens Bestyrelse vilde komme dertil, at den fik en fast Kasserer. At der var talt som sket i Byraadet, vilde hjælpe Bestyrelsen til bedre at kunne skønne over Udgifterne og til i det hele taget at skabe Kassen en fastere Organisation.

Filtborg henstillede at lade Revisionen foretage af et Udvalg af Byraadet ligesom

Tilfældet havde været med de fri Fattigkassers Regnskab.

Formanden mente, at Samarbejdet mellem Byraadet og Hjælpekassens Bestyrelse vilde komme efterhaanden.

Müller ønskede oplyst, hvor stort Beløb der var bevilget i Summer under 10 Kr. Han saa en Fare for, at Følelsen let kunde løbe af med Bestyrelsesmedlemmerne, derved at de stadig havde en 10 Kroner parat til Hjælp.

Formanden havde udtrykkelig nævnt, at det ikke var noget stort Beløb, de enkelte Bestyrelsesmedlemmer havde disponeret over, og at fra 1. April al Hjælp skulde bevilges af den samlede Bestyrelse. Forøvrigt var det aldeles ikke Mening, at hvert Bestyrelsesmedlem gik om med en 10 Kroner i Lommen, men at de hver for sig kunde bevilge Hjælp til et Beløb af 10 Kr.

Simonsen maatte anse det for heldigst, at de enkelte Bestyrelsesmedlemmer kunde yde en Hjælp, da det ofte var nødvendigt, at Hjælpen blev givet straks.

Mikael Johansen forekom det nødvendigt, at Byraad og Hjælpekasse arbejdede Haand i Haand. Det kunde nok siges, at 33000 Kr. ikke var noget stort Beløb, men Summen vilde nok vokse. I flere andre Byer, f. Eks. Aalborg og Horsens, blev ethvert Beløb bevilget af den samlede Bestyrelse, inden det blev udbetalt.

Indstillingen vedtoges.

Summarisk Optælling over faste Beboere i Aarhus Købstad den 20. Oktober 1908:

Sogneinddelmg.

Antal Mænd. Antal Kvinder. Ialt

Domsogn..... 8283969117974

Frue Sogn..... 7140791315053

Sct. Pauls Sogn..... 92741022319497

Sct. Johannes Sogn..... 268929895678

Ialt.. . 27386 30816 58202

1. Der er 3757 beboede Huse.

2. Der er 3430 flere Kvinder end Mænd.

3. I Optællingen er ikke medregnet Hotellernes Rejsende eller fremmede, der opholdt sig i Byen, ej heller Soldater.

Til Efterretning.

